

vices; acquire practical skills in the training of personnel, production facilities, equipment and inventory, methods of their control; get acquainted with the stages of development and compilation of reference documentation for the production of finished product, scientific organization of labor; read the specifications on raw materials, packaging materials and finished products.

Students need to understand clearly that the operations of the technological process must be carried out in accordance with established methods. They must conform to the principles of Good Manufacturing Practice (GMP) in order to obtain the required quality products in accordance with the production license and the registration dossier.

Conclusion. At the end of practice students pass grade credit to the supervisor from the department which assesses the knowledge and skills acquired and fixed by student during the practice, as well as the individual tasks performed by the students.

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЕКСТЕМПОРАЛЬНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В АПТЕЦІ №308

Ананко А. С., доц. Кобзар Н. П.

Кафедра медичної хімії

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

В останні роки знов стає актуальним використання екстемпоральних лікарських засобів. Перевагою екстемпоральної рецептури є індивідуальний підхід до кожного пацієнта, можливість підбору раціонального співвідношення компонентів засобу, врахування індивідуальних особливостей людини. Це дозволяє зробити лікування максимально ефективним та безпечним, особливо якщо у людини є протипоказання до використання готових лікарських засобів, наприклад, алергічні реакції, хронічні захворювання тощо. Отже, екстемпоральна рецептура є одним із перспективних напрямків підвищення ефективності фармакотерапії різних захворювань [1, 3].

Виробничу практику з фармацевтичного аналізу я проходила на базі аптеки №308 міста Харкова. Для забезпечення якості та безпеки лі-

карських засобів необхідно проведення внутрішньоаптечного контролю, який включає комплекс заходів та видів контролю і здійснюється провізором-аналітиком безпосередньо в аптеці. Проведення внутрішньоаптечного контролю регламентується наказом МОЗ України №812 [2].

На практиці я ознайомила з устаткуванням робочого місця провізора-аналітика, на якому знаходиться необхідний для проведення контролю якості лабораторний посуд, реактиви, прилади (рефрактометр, поляриметр, ФЕК, рН-метр) та довідкові матеріали. Під контролем спеціаліста я аналізувала екстемпоральні лікарські форми: порошки, розчини для зовнішнього застосування, суспензії, емульсії. Проводила наступні види контролю: письмовий (відповідність записів в ППК та рецепті, правильність розрахунків), опитувальний, органолептичний (перевірка візуальних характеристик – однорідність змішування, колір, запах, відсутність механічних включень), фізичний (перевірка загальної маси або об'єму екстемпоральної лікарської форми) та хімічний (проведення ідентифікації та визначення кількісного вмісту речовин, що входять до складу екстемпорального лікарського засобу).

Під час проходження виробничої практики з фармацевтичної хімії були закріплені теоретичні знання і вдосконалені практичні навички з контролю якості екстемпоральних лікарських засобів при роботі на місці провізора-аналітика. Вразила кількість людей, які використовують саме лікарські засоби екстемпорального виготовлення, розуміючи не тільки переваги у терапевтичному, а також і у фармакоекономічному плані.

Список літератури:

1. Екстемпоральна рецептура (технологія, аналіз, застосування): Методичні рекомендації / Т.Г. Ярних, О.І. Тихонов, І.С. Гриценко, Н.В. Хохленкова та ін.; Під редакцією О.І. Тихонова і Т.Г. Ярних. – Х., 2015. – 370 с.
2. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12/>
3. <http://iq-provision.ru/ekstemporalnaya-retseptura/>